

D E Z S Ő   A N D R Á S

MAGYAR KÓLA

A KOKAIN ÚTJA MAGYARORSZÁGON

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2020

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	7
I. PORBÓL LETTEK	
A báró halála	15
Az első magyar kokainkirály	25
Kokós Lexi öröksége	56
Új világrend	62
II. FUTÁROK FÖLDJE	
Fekete hó	73
Otthon, édes otthon	95
III. ELSŐK KÖZÖTT	
Bohémélet	109
Szellemhajó a parti fövényen	116
Nehézsúly	134
IV. NAGYMENŐK	
A közvetítő	155
Laci bácsi, a király	169

Hazai pálya	182
Minek nevezzetek?	194
Anya csak egy van	200
Tibi, a fantom	211
Alkuban lenni	221

V. IDEGENEK

Nagymosás	243
A dzsungeltől a magyar orrig	248
A csantavéri gyilkológép	261
Negyed mázsa por és három sör	272

VI. „MINDENKI FÜGG”

A pörgés ára	283
Elitelosztó	303
Kólapolitika	326
Csoda nincs	338

VII. PORRÁ LESZNEK

Zacskóba zárt halál	349
Epilógus	375
Köszönetnyilvánítás	381

ELŐSZÓ

EGY BELVÁROSI SZÁLLODÁBAN TALÁLKOZTAM VELE. Teljesen átlagos aszszonynak tűnt, ránézésre bármi lehetett volna. Hivatalnok, tanárnő, decens nagymama, üzletasszony, eladó. Tényleg bármi. Nem volt ráírva a múltja. Kedves, mosolygós arcában mégis láttam valamiféle szomorúságot – vagy inkább dühöt. Azt gondoltam, talán én vagyok a századik újságíró, akinek magyaráznia kell a bizonyítványát ennyi évvel a férje halála után. Akinek bánatos arccal elmeséli, hogy ő nem tudta, mivel foglalkozott valójában a vele élő férfi. Aki hosszú évekig nem sejtett semmit a sok-sok gyilkosságról, a halottakról, amikor pedig felfogta, mi zajlik körülötte, már késő volt. És ahogy elkezdődött az interjú, voltaképpen beigazolódtott a sejtésem. Kolumbia leghírhedtebb kokainbárójának, Pablo Escobarnak a felesége, Victoria Eugenia Henao tényleg ezekkel a sablonos mentségekkel állt elő, és ki tudja, talán még az is lehet, hogy őszintén így gondolta. Hogy őszintén hitt abban, ő csupán kívülálló volt abban a történetben, amely rengeteg ember életét megnyomorította. Kevesen tudják, de Escobar keze még Budapestre is elért. Kolumbia budapesti nagykövetét, a korábban országigazságügy-miniszterként tevékenykedő Enrique Parejo Gonzálezt a kegyetlen drogbáró szervezete által megbízott bérgyilkos próbálta likvidálni a Rózsadombon, 1987. január

13-án, de a diplomata túlélte a támadást, pedig öt golyót kapott, mielőtt a hóban összeesett. Talán ez volt az első és utolsó alkalom, hogy a kolumbiai drogháború ilyen közel jött hozzánk, magyarokhoz – főleg ahhoz az emberhez, aki González rózsadombi szomszédjaként közvetlenül a támadás előtt kinézett az ablakon, de a bérgyilkos a pisztolyát felé tartva csendre intette.

Mint mindenki Magyarországon, sokáig jómagam is valami egészen távoli egzotikumként tekintettem a dél-amerikai drokartellekre. Akkor kezdtem behatóbban foglalkozni a kábítószer-kereskedelem működésével, amikor a magyar szervezett bűnözést bemutató, *Maffiózók mackónadrágban* című könyvemhez gyűjtöttem anyagokat. A könyv sikerén felbuzdulva aztán eldöntöttem, hogy alaposan utánajárok a hazai kokainpiac titkainak, és megírom a *Magyar kólát*. Ezzel azonban kicsit magasabbra tettem a léceket a korábbi-nál. Mert míg a „mackónadrágos” könyv jórészt a régműlt-ről szól, bár sokszor megdöbbenően brutális, mégis elévült bűnesetekről, addig a kokainkereskedelem magyar vonatkozásait nem lehet a jelen megkerülése nélkül feltárni. Találkoznom kellett olyan emberekkel, akik már azzal kockázatot vállaltak, hogy egyáltalán szóba álltak velem. Ezek a „veszélyeztetett” beszélgetőtársak hajlandók voltak olyan fontos információkat átadni, amelyek nyomán el tudtam indulni egy-egy témakör feldolgozása irányába. Ők természetesen nem a bűnüldözők közül kerültek ki, de ugyanúgy beszélgettem volt rendőrökkel is, akik beavattak a bizalmukba, és megosztották élményeiket. A kokain útjának bemutatásához egyik oldal közreműködését sem nélkülözhettem. A könyvben épp ezért kénytelen voltam bizonyos szereplők nevét, illetve egyes, kevésbé lényeges mozzanatokat megváltoztatni. A szigorúan tényeken alapuló történeteket

levéltári, nyomozati és bírósági dokumentumok felhasználásával írtam, kiegészítve azokat a saját következtetéseimmel és a képzelet szülte apró részletekkel.

Többen kérdezték tőlem, megírom-e majd, hogy ez vagy az a híres ember, politikus vagy ilyen-olyan sztár kokainozik-e. Valamiféle leleplezésgyűjteményt reméltek és talán remélnék sokan ettől a könyvtől, de aki ezt várja, azt ki kell ábrándítanom. És nem azért nem „leplezek le” senkit, mert Magyarország drogmentes ország volna, ahogy azt 2020-ra ígérte a nemzeti drogstratégia, éppen ellenkezőleg: napjainkra olyannyira elterjedt a kokainhasználat, hogy valójában érdektelen, kik szívnak. Nincs olyan társadalmi közeg, ahol a kokain ne lenne jelen. Erős túlzással akár azt is írhatnám: nem az a hír, ki próbálta már a kokaint a hírességek vagy a közéleti szereplők közül, hanem az, hogy ki nem. Meg aztán – ahogy az a történetekből is kiderül – más sejteni, más tudni, és más bizonyítani az ilyesmit. A bizonyításhoz olykor még egy videófelvétel is kevés. S bár bemutatom a fogyasztói világ sajátosságait – köztük ismert emberek tanulságos kokainügyeit –, a szerhasználatnál engem sokkal jobban érdekelt az, ami láthatatlanabb módon zajlik, és a fogyasztókéval ellentétben egy jóval szűkebb kör „kiváltsága”: a kokainkereskedelem. Ezen belül is elsősorban a nagypályások foglalkoztattak. Azok a magyarok, akik képesek Dél-Amerikáig elmenni, hogy a kiindulási pont közelében, lehetőleg minél nagyobb tételben, olcsón vásárolják fel az árut. Vagy azok a magyarok, akik a hazai kábítószer-kereskedelem csúcán álltak, illetve állnak. Akik tízmilliókat, százmilliókat, adott esetben milliárdokat keresnek a kábítószerekkel, köztük a kokainnal úgy, hogy ők maguk nem is feltétlenül fogyasztók. A magyar „Escobarokra” voltam kíváncsi, azokra, akik ha idézőjelesen is,

de mégiscsak a Kárpát-medence kokainbárói. Akik, ha a *Narcost* és a hasonló filmsorozatokat Magyarországon forgatnák, a szereplői lehetnének. Akiknek ha nem is annyira kalandos az életük, mint egy kolumbiai kokainkirályé, de korántsem unalmas. Akik képesek összetörni egy hatvanmilliót érő Lamborghinit, mert úgy tartja kedvük, hogy egy Porschéval versenyezzenek az M7-esen. Akik egy vidéki farmról vagy éppen egy budai luxusapartmanból irányítják a hálózatukat. Akik a Holland Antillákról hozatják be futárokkal a kokaint, hogy a beosztottaik aztán Budapesten és a Balatonon terítsék. Vagy a láthatatlanok, akik úgy dolgoznak, akár egy fantom.

A csúcson lévők mellett persze a hálózatok szorgosan dolgozó méhei is érdekeltek. A futárok, vagy éppen azok a magyarok, akik közvetítőként üzletelnek a dél-amerikai drogmaffiák ügynökeivel. Vagy az okos, tökéletesen konspiráló díler, aki tisztos adófizetőként szintén tisztességes fogyasztói „ellátásáról” gondoskodik. A rendszer érdekelt. És a módszer. A módszer, ahogy a felkészült magyar kokainkereskedő dolgozik, aki nemcsak hogy nem bukik le, de még a rendőrség látókörébe sem kerül. Vagy egy szép napon mégiscsak elcsúszik egy képtelenül hétköznapi banánhéjon. Ez a könyv róluk szól. Vannak páran. Néhányuk történetét sikerült feltárnom. Levéltárakból, archívumokból, vallomásokból, vádiratokból, ítéletekből. Személyes találkozásokon, ahol néha nekem kellett megállítanom a felvételt, ha nem akartam, hogy nyoma maradjon véletlenül elejtett súlyos mondatoknak. Ők azok az emberek, akik térben és időben megmutatják azt, ami a magyar *Narcos*.

Bár a könyv egyfajta idővonal szerint épül fel, fejezetei tetszőleges sorrendben is olvashatók. Az I. fejezetben (Porból lettek), a húszas–harmincas évek Budapestjének

legendás kokainista vagy kokainterjesztő alvilági alakjait és bohémjait keltem életre, de elvezetem benne az olvasót egészen a szocializmus végnapjaiig. A II. fejezet (Futárok földje) egy különleges „hivatást” mutat be, amelyben erősen érintettek a magyarok is. A III. fejezetben (Elsők között) a rendszerváltás utáni időszak és a kétezres évek elképesztően vagyonossá lett vállalkozóiról és kétes alakjairól mesélek, akik így vagy úgy, de a kokainból (is) gyarapították vagyonukat. A IV. fejezetben (Nagymenők) mondhatni, „a magyar Escobarokkal” találkozhat az olvasó. Az V. fejezet (Idegenek) azokat a történeteket tárja fel, amelyekben a Magyarországra érkező külföldi bűnözők csaptak bele a fehér porba, de igen rossz vége lett. A VI. fejezet („Mindenki függ”) a fogyasztói oldalt mutatja be, többek között bajba került hírességek, művészek, politikusok eseteit és ezek hátterét tárja fel. A VII. fejezetben (Porrá lesznek) egy megdöbbentő történettel ismerkedhet meg az olvasó, amely napjainkban, egy vidéki kisvárosban esett meg, olyan hétköznapi szereplőkkel, akik akár ismerőseink, szomszédjaink, rokonaink is lehetnének.

A kokain immár nem a felső tízezer vagy a bűnözők krémjének kiváltsága. Ránk köszön a bulvárlapokból, a celebek világából, a céges partik és bulizó fiatalok történeteiből. Ott van a politikus pályafutását tönkrevágó felvételen. A halálos balesetet okozó taxis vérében. A BKV-val közlekedő okos elosztó táskájában. A menekülő díler eldobott zacskójában. A jachtokon, a szórakozóhelyek szeparéjában, a DJ zsebében. A futárok gyomrában, a vidéki panelház fürdőszobájában haldokló albérlő vérében. Ez a könyv arról szól, hogyan és kik által jut ide hozzánk. Arról, hogy a Dél-Amerikából szüretelt kokacserjéből hogyan lesz végül hamisítatlan magyar kóla.

I. PORBÓL LETTEK

*„Márpedig az akkor harminchat éves Sóhár Elek,
vagy ahogy az alvilágban nevezték, Kokós Lexi igazi királynak számított.
Elegánsan öltözködött, akár egy úr. Fantomként járta a várost,
ügyesen konspirált, túljárt a rendőrök eszén,
miközben az általa irányított drogkereskedői hálózat
szinte egész Pestet ellátta a fehér porral.”*

A BÁRÓ HALÁLA

ÖNTUDATLANUL FEKÜDT AZ ÁGYÁBAN, TESTE TÖBB SEBBŐL VÉRZETT. A magas, karcsú férfi kezét és karját horzsolások borították. A lakás főbérője, Szászy-Schwarz Gusztávné nem ilyen látványra számított, amikor 1929. január 16-án reggel albérője, Kövess Jenő báró szobájába lépett. Ami a szeme elé tárult, arról árulkodott, hogy a báróval valami szörnyűséges dolog történhetett az éjjel. Az asszony azonnal segítségért rohant. *Csak ne legyen belőle botrány!*, gondolhatta, tudván, a báró nem akárci: köztiszteletben álló arisztokrata család gyermeke, a budapesti elit ismert alakja. Apja, Kövess Hermann, az Osztrák–Magyar Monarchia fegyveres erőinek utolsó főparancsnoka, egyben sikeres világháborús tábornoka, aki akár büszke is lehetett volna harmincéves fiára. Hiszen a fiatalember látszólag aranyéletet élt. Egy Andrásy úti dohánykereskedést vezetett, amit külföldön élő édesanyja bízott rá. Emellett az Általános Hitel- és Kereskedelmi Részvénytársaság, azaz a tőzsde igazgatóságában is helyet kapott, és magas pozíciót töltött be a Magyar Dohány-nagyárusok Országos Szövetségében is. Manapság azt mondanánk rá, tipikus aranyifjú, akinek minden lehetőség megadatott.

Szerencse, hogy Szászy-Schwarz Gusztávnénak aznap reggel működött a megérzése, és megnézte, mi lehet a báróval. Talán túl nagy volt a csend a lakásban, semmi mozgás jó ideje... A főbérő egyébként nem igazán kémkedett, nem kíváncsiskodott a csendes életet élő fiatalember után. A bárót amúgy is fura szerzetként ismerték. Az ő társadalmi

helyzetében bőven megengedhette volna magának, hogy saját lakásban éljen, még ezen az előkelő környéken is, ám ő inkább spórolt. És erre megvolt a jó oka. A főbérlő nem volt bizalmatlan, a fiatalember mindig idejében fizetett a szobájáért, és sosem lárμάzta fel a házat, nem keltett feltűnést semmivel. Amúgy sem lett volna itt helye a ricsajnak, a konszolidált polgárság és arisztokrácia elit negyede volt ez. Szász-Schwarzék lakása a Bajza utca 3. szám alatt lévő Lánczy-palota második emeletén bújt meg. A báró még csak nem is az egész lakást, csupán annak egyetlen szobáját vette igénybe. Azt a szobát, ami teljesen elkülönült a többi lakrésztől. Amit feltűnés nélkül, csendben hagyhatott el és térhetett oda vissza hajnalonként egy-egy átmulatott éjszaka után. Merthogy a báró igencsak szeretett tivornyázni, partikra járni, de amikor egy görbe éjjel után hajnalban vagy kora reggel hazatért, a dülöngélő, ordibáló részegekkel ellentétben olyan halkán osont haza, hogy a környék- és házbeliek észre sem vették az éjszakai kiruccanásait, vagy ha igen, legfeljebb azon csodálkoztak, milyen sokáig dolgozik, éjjel-nappal, megállás nélkül.

Néhány órával azután, hogy a főbérlő rátalált az eszméletlenül heverő férfira, Kövesst már a közeli Fasor Szanatóriumban vizsgálták az orvosok, akik mérgezést vagy öngyilkossági kísérletet sejtettek az eset hátterében. Okkal gondolhatták ezt, mert az ifjú báró kezein éktelenkedő horzsolások alapján úgy tűnt, csuklóját nem sokkal korábban kötelek szorították el. A szanatóriumban magához tért ugyan, de nem segített a rejtély megoldásában – nem árulta el, mi történt vele, hogyan keletkezhettek a sérülései. Hiába kérdegették, arról sem beszélt, merre járt azon az éjjelen. A tanácstalanul föl hajoló orvosoknak csupán annyit mo-

tyogott, hogy álmatlanságban szenved, ezért nagy adag altatót vett be.

Aggódó családja napokkal később sem jutott közelebb a rejtély megoldásához, aztán a történet a lehető legrosszabb fordulatot vette. A lábadozó Kövess Jenő a szanatóriumban tüdőgyulladást kapott, és szervezete nem tudott megbirkózni a betegséggel. Egy héttel azután, hogy a főbérője rátalált, a báró a szanatóriumban a gondos kezelés ellenére meghalt.

A boncolást a kor legtekintélyesebb szakértői végezték. Nem véletlenül esett rájuk a család választása: noha a családtagok tudták, hogy Jenő tüdőgyulladásban halt meg, mindez nem magyarázta a sérüléseit és nem derített fényt a rosszulléte előtti órákban történtek titkaira. Az orvosok kizárták a gyilkosságot és a mérgezést, egyedül a tüdőgyulladással magyarázták a báró halálát, de a család és a rendőrség is sejtette, hogy valami más is lehet a háttérben. Valami, ami az ifjú báró titokzatos életmódjával és sokak előtt titkolt párhuzamos életével függhet össze.

De vajon mi lehet az? Mi vagy ki okozhatta a sérüléseket? Amikor a detektívek megpróbálták felgöngyölíteni, mit csinált Jenő aznap éjjel, amikor a sérüléseit szerezhette, a szálak egy meglehetősen különös, Zichy Jenő utcai lakáshoz vezettek. A rejtélyes estén Kövesst egy baráti házaspár vacsorára hívta Andrásy úti otthonába. Rajtuk kívül még egy házaspár vett részt a vacsorán. A vendégek éjfél körül vettek búcsút a házigazdától, a Köröndig együtt mentek, ott a báró taxiba szállt, és a Zichy Jenő utca 31. szám elé kérte a fuvart. Későbbi tanúvallomások szerint a fiatalember hetente kétszer-háromszor is megfordult ezen a címen. Ám a rendőrök hiába kérdezték ki a hatszobás lakás tulajdonosát, ahová Kövess Jenő báró állítólag betért aznap éjjel.

Kardos Menyhértné, vagy ahogy a környéken ismerték, Lenke, váltig állította, hogy sosem látta a bárót, az sosem járt a lakásában. A rendőrök joggal kételkedtek a dekoratív asszony szavaiban, és nem csak annak jó színészi képességei miatt.

A Nagymezőt keresztező kis utcák, köztük a Zichy utca a budapesti éjszakai élet földi paradicsomainak számítottak. Szállodák, panziók, mulatók, színházak, kabarék, kávéházak sorakoztak egymás után ezen a környéken. A Nagymező utcában működött például az Ámor és az Orfeum kávéház, több mozi – a Rádus, a Tivoli, a Turán –, mulatók, mint a Vörös Malom, a Kék Madár, több szálloda, például az Európa vagy a Minta, és megannyi panzió is. De a testület áruba bocsátó prostituáltak is a város e részén vadásztak kuncsaftokra. Ez volt a korabeli bulinegyed, ahol minden kapható, ami az önfeledt szórakozáshoz kellett. Lenke vallomása erősen ellentmondott azoknak a tanúvallomásoknak, amelyeket a detektívek többek közt a környékbeli szórakozóhelyek felszolgálóitól hallottak. A tanúk megesküdtek rá, hogy az éjszakában jól ismert Kövesst valakik bódult állapotban támogatták ki a Zichy utcai épületből, és a szinte magatehetetlen férfit egy piros taxiba tuszkolták be. Persze ezeknek a beszámolóknak sem lehetett teljes egészében hinni, mert más tanúk viszont arról beszéltek, hogy Kövesst a hajnali és a kora reggeli órákban is látták egy kávéházban, de semmi gyanúsat nem vettek észre rajta.

Az, hogy a báró azon az éjjelen a Zichy utcában kötött ki, azt a gyanút erősítette, amellyel valószínűleg a család sem szívesen nézett szembe. A Nagymező utca környékét ugyanis nemcsak bohém bulinegyedként ismerték akkoriban, hanem jóval kétesebb hírű üzelmek is zajlottak itt:

ez volt a belvárosi kokainnegyed, a drogkereskedelem budapesti centruma.

A múlt század húszas éveinek végén járunk, és talán először furcsának tűnhet, de akkortájt az átlagos magyar újságolvasók sokkal gyakrabban találkozhattak a lapok hasábjain a leginkább csak „fehér méregként” emlegetett kokainnal vagy éppen a kokainmámorban úszó gazdag pesti elittről szóló történetekkel, mint napjainkban. Ahhoz, hogy megértsük, hogyan hálózta be a kokainkereskedelem hazai ösorkorában Budapestet ez a drog, és mi vezethetett el a báró halálához, ami aztán az egész fővárosi kokainkereskedelmet fenekestül felforgatta, még messzebbre kell visszamenünk a múltban.

Egészen a kokain európai megszületéséig.

Ahogy napjainkban a dizájnerdrogokat, a kokaint is kíváncsi kémikusok eresztették rá a világra még jóval azelőtt, hogy Kövess Jenő báró egyáltalán megszületett volna. Ebben pedig, ha úgy vesszük, Európa is sáros. A Göttingeni Egyetem egyik fiatal kémikushallgatóját, Albert Niemannt 1859-ben beszélte rá professzora, hogy dolgozzon ki egy módszert, amellyel kereskedelmi mennyiségben előállítható az Erythroxyton coca nevű növényi kivonat. Az Andok keleti magashegyi lejtőin őshonos növény leveléről ekkor már tudni lehetett, hogy meglehetősen népszerű a dél-amerikai indiánok körében. Élénkítő, éhségcsillapító, érzéstelenítő és fájdalomcsillapító hatását az indián őslakók már több ezer éve ismerték. Sőt, az 1863-ban forgalomba kerülő Vin Mariani nevű, kokalevél-kivonatot tartalmazó gyógyhatású italt még XIII. Leó pápa is fogyasztotta.

Niemann és az őt fellelkesítő professzor azért akarták nagy mennyiségben előállítani ezt a szert, mert azt gondolták – nem helytelenül –, hogy esetleg beválhat érzéstelenítő-

ként a torok- és szemműtéteknél. A német kémikus kitett magáért: 1860-ban már diplomamunkában publikálta a kissé bonyolult eljárás leírását, hogyan állított elő laboratóriumi körülmények között kokaint.

A kokacserje természetes termőterülete Latin-Amerika nyugati vidéke, Argentína északnyugati részétől kezdve Perun, Bolívián, Kolumbián át Ecuadorig, de a növény még Mexikó déli részén is megterem. Több más, nem latin-amerikai állam mellett Nagy-Britannia is kísérletezett kokalevél-termesztéssel az indiai gyarmatokon, sőt 1895 és 1945 között Japán is próbálkozott hasonlóval az uralma alatt álló Formozán (Tajvan), de nem jártak sok sikerrel. Sajátos módon nem is valamely dél-amerikai ország, hanem egy holland gyarmat, Jáva lett a legnagyobb kokalevél-exportőr. 1912-ben – mindössze egy év alatt – ezer tonna levelet szállítottak Jáváról Hollandiába, ahol a nyersanyagból kokaint állítottak elő, s ez meghaladta a perui exportot is.

A kokain előállításból a tudomány nem csinált titkot, magát a módszert néhány évvel később már a magyar nyelvű *A Pallas nagy lexikona* is részletesen ismertette. E szerint Niemann a lemosott, majd kiszárított növényi leveleket nátrium-karbonát-oldattal nedvesítve újra megszáritotta, majd a nátrium-karbonátot petróleum-éterrel eltávolította. Az oldószer elpárologtatása után visszamaradó masszát éterben feloldotta, az oldatba ezután sósavgázt vezetett, így az éterben oldhatatlan sósavas kokain kivált. Ennek vizes oldatából lúggal választotta le magát a kokaint, amelyet borszesszel átkristályosított. Így jött létre a színtelen, lúgos kristályka, a kokain, amit *Cocainum hydrochloricum*nak nevezték el.

A kokaint kezdetben tényleg csak a gyógyászatban alkalmazták, igazi csodaszerként tekintettek rá. Több mint hús

évvel azután, hogy Niemann elő tudta állítani, egy bécsi szemorvos, Karl Koller igazolta kollégája sejtését a szer érzéstelenítő hatásáról. Koller rájött, hogy a kokain a nyálkahártyára kerülve három–öt perc alatt helyileg érzéstelenít, és ez a hatása akár fél óra hosszat is eltarthat. Koller egyik, kokainról szóló előadásán a hallgatóság soraiban ült egy ismert bécsi agyturkász, a modern kori pszichiátria atyja, Sigmund Freud is, aki jó ötletnek tartotta, hogy a tehetős osztrák arisztokratákörökből verbuválódott, mélabús, depressziós pácienseit kokainnal kezelje. Ahogy a páciensei, úgy Freud is rajongója lett a szernek, függővé vált. 1884-ben még egy nevezetes tanulmányt is szentelt a drognak, ez jelentősen megdobta a kokain népszerűségét. Freud gyors sikereket ért el az új gyógymóddal, a kokain mint gyógyszer hamar elterjedt az orvosok és az elit köreiben.

A fehér port idővel boldog-boldogtalan alkalmazni kezdte minden nyavalyára, már aki meg tudta fizetni. Akkoriban még jóval szabadabban férhetett hozzá bárki a különféle porokhoz, cseppekhez és egyéb gyógyhatású szerekhez, az orvosi felírás szabályai csak később szigorodtak. Az 1800-as évek végén kezeltek a kokainnal mandulagyulladás, fül-fájást, fogfájást, szénanáthát, asztmát, de még aranyeret is. Sőt, a korabeli magyar sajtó arról cikkezett, hogy az alkoholistákat és a morfinistákat is lehet a kokainnal gyógyítani – ebben tehát erősen hitt a tudomány, legalábbis egy ideig. Kezdetben olyannyira nem számított veszélyes szernek, hogy sok magas rangú híresség is nyíltan használta. Kokainozott Ferenc József császár felesége, az álmatlanságban és depresszióban szenvedő Erzsébet királyné, az ismert orvos-író, az 1919-ben elhunyt Csáth Géza, aki morfiumfüggőségét akarta kokaininjekciókkal legyűrni, de még Sir Arthur Conan Doyle világhírű hőse, Sherlock Holmes is

gyakran stimulálta elméjét a csodaszerrel a detektívregények lapjain.

Nem mintha ekkoriban már ne tudták volna, milyen pusztító hatásuk lehet a kábítószereknek. Az emberek ismerték az opiátszármazékokat, a morfiumot, a heroint, ahogy azzal is tisztában voltak, milyen veszélyekkel járhat az, ha túlzásba viszik ezek alkalmazását. Először az Egyesült Államokban kaptak észbe, hogy korlátozni kellene a szer használatát. Ott a gyógyászati célú kokainfogyasztás egészen 1922-ig legális volt, ekkor azonban a drogfogyasztás miatt bekövetkező halálesetek ugrásszerű megemelkedése a szer betiltásához vezetett.

A kokain azért válhatott különleges szerré, mert a többi, addig használatos droghoz képest valóban különleges élményt nyújtott. Míg a morfium csupán a fájdalmat csillapította, a kokain olyan isteni erőt és magabiztosságot adott a használójának, amit az addig ismert gyógyszerek egyike sem nyújthatott.

Az archív magyar sajtó cikkei között kutakodva kiderül, hogy az 1880-as évek végén már a magyar nyelvű újságok is figyelmeztetnek a kokain veszélyeire, továbbá arra, hogy rendszeres használata a morfium vagy éppen a heroin okozta függőséghez hasonló állapothoz vezethet. De hiába ismerték fel a fehér por veszélyét idejében, világhódító útját már nem lehetett megakadályozni. Ahogy azt sem, hogy magához láncolja azokat, akiket a múlt század húszas éveiben elragadott Budapest éjszakai életének szédítő körforgása. A kokain népszerűségét növelte, hogy könnyebb volt használni, mint az akkoriban szintén közkedvelt morfiumot. A morfiumot ugyanis üvegfiolákban tartották, és a használatához úgynevezett Pravaz-készülékre, a fecskendő egy korai változatára volt szükség, amellyel a testbe juttatták

a folyadékot. A kokain ellenben kis tabletták formájában vagy por alakban került forgalomba, és a használata is nagyon kényelmes volt: nem kellett mást tenni, mint a kézfejről felszippantani, mint a tubákot. Utóbbit, azaz a finom dohányport akkortájt sokan szippantották orrba, ilyenkor a nikotin az orrnyálkahártyán keresztül szívódott fel.

A kokain térhódításával együtt persze kialakult annak szubkultúrája is, a maga félig-meddig rejtett helyszíneivel, közegével, társaságaival. Így például ama bizonyos Zichy utcai épület második emeleti lakása, ahová Kövess báró azon a tragikus éjjelen, 1929. január 14-én betért, valójában kokainbarlangként működött. Erről a rendőrség is tudott, nem véletlenül faggatta a tulajdonost, Lenkét. A belváros több pontján működött efféle „bűnbarlang”, ahol a vendég – ha ismerte a jelszót, és a házigazdák megbíztak benne – sokszor akár napokig tartó kokainszeánszokon vehetett részt. Igen ám, de ha részt vett is Kövess egy ilyen tivornyán, az még nem magyarázta meg a testen lévő sérüléseket, ezért a rendőrök házkutatást tartottak a Zichy utcai lakásban. És ahogy hetekkel korábban Kövess főbérlője az eszméletlenül heverő báró láttán, a rendőrök is elcsodálkoztak azon, amit a lakásban találtak.

A fényűzően berendezett lakás szobáiról kiderült, hogy egy szadista-mazochista szexorgia kellékeivel vannak tele. Különböző méretű nádpálcákat, kényszerzubbonyokat, kínzáshoz használatos fapriccset, vastag szorítóköteleket is találtak a nyomozók. A lakáshoz tartozó pincét is hasonló célokra használták, és eleve úgy alakították ki, hogy a megkínzottak jajveszékeléseit mások ne hallhassák. Azt, hogy a pincében pontosan mi történhetett, a korabeli sajtó nem taglalta, mondván: nem tűri a nyomdafestéket. A lakásból előkerülő eszközöknek azért volt jelentőségük, mert a báró

boncolásakor a combján egy egészen vékony, vélhetően vesszőtől eredő sebesülést találtak. A vessző, amellyel az ütésekét mérték, olyan vékony lehetett, mint egy nádpálca.

Persze eltartott egy ideig, amíg a detektívek kiderítették, mi történhetett aznap éjjel.

A báró halála utáni nyomozás alaposan felkavarta a budapesti kokainkereskedelmet. Nem elég, hogy a szenzációra éhes újságok igyekeztek minél többet megtudni a kokainisták titkos világáról, hanem még a rendőrség is rászállt a kokainélvezőkre. A Dembinszky utcában például egy fényűzően berendezett, háromszobás lakásra bukkantak, ahol egy gazdag magántisztviselő rendezett kokainos orgiákat. A nyomozók kiderítették azt is, hogy színésznők, táncosnők, egy pesti ügyvéd, két vidéki földbirtokos és több úrinő is rendszeresen megfordult a lakásban, a házigazda pedig az Egyesült Államokból szerezte be a fehér port. A lakásban talált kokaint ugyanis eredeti csomagolásokban tárolták, rajtuk az amerikai gyógyszergyár bélyegzőjével.

Nem úszták meg a razziákat a kétes körökben jól ismert, kokainban utazó kábítószer-kereskedők sem. Az akkor virágzó budapesti kokainpiac ugyanis szükségszerűen kitermelte magából a nagypályás terjesztőket, az élő legendákat. Köztük a budapesti alvilág egyik jól ismert alakját, Sóhár Eleket. Így még mielőtt a Kövess-ügy végére járnánk, merüljünk el a húszas–harmincas évek magyarországi droggereskedelmében, budapesti alvilágában és az első magyar kokainkirály, Sóhár Elek izgalmas történetében!